

RICARDO CARVALHO CALERO

O escritor Ricardo Carvalho Calero naceu na cidade de Ferrol, na Coruña. Era fillo de M.ª Dolores e Gabriel Ricardo.

De pequeno estudou en Ferrol, nunha escola da rúa Magdalena, a rentes da súa casa, e nun colexio dirixido polo escritor Manuel Comellas. Ao acabar o bacharelato marchou a Compostela e alí estudou Dereito.

Ricardo foi membro do Seminario de Estudos Galegos, un grupo de persoas que defendían o idioma galego e a nosa cultura e alí coñeceu a Castelao, Otero Pedrayo, Risco...

Traballou en moitas revistas: *A Nosa Terra*, *Nós*, *Guión*, *Galiza*, *Resol*, *Universitarios*...

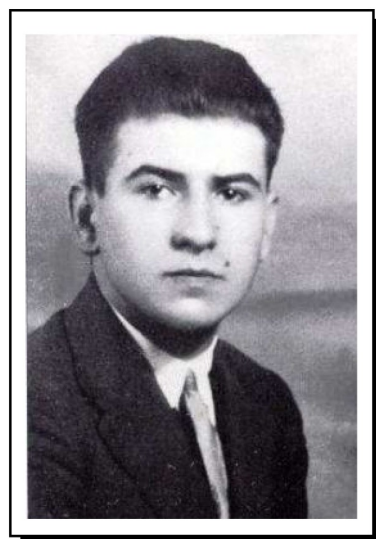
Escribiu moitos libros de poemas, teatro, relatos... Un deles, *As pitas baixo a choiva*, dirixido aos pequenos, cóntanos un feito que lle pasou a Ricardo cando era pequeno e quería recoller as pitas que se estaban a mollar no patio: acabaron todos... mollados como pitos!

Foi profesor do instituto Rosalía de Castro, de Santiago, e o primeiro catedrático de Lingua e Literatura Galega da universidade.

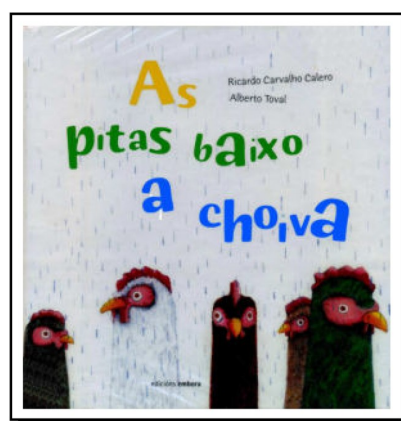
Tamén foi membro da Real Academia Galega (RAG) e o seu discurso de ingreso foi sobre Rosalía de Castro.

Defendeu a idea de que a lingua galega é unha variedade da lingua portuguesa.

Este ano a RAG dedícalle o Día das Letras Galegas pola súa defensa do idioma galego e da nosa cultura.

RICARDO CARVALHO

EN AS PITAS BAIXO A CHOIVA
RICARDO CARVALHO NARRA
UN FEITO DA SÚA INFANCIA:
METER AS GALIÑAS NO GALI-
ÑEIRO NUN DÍA DE CHOIVA.

QUE SABES DE RICARDO CARVALHO?

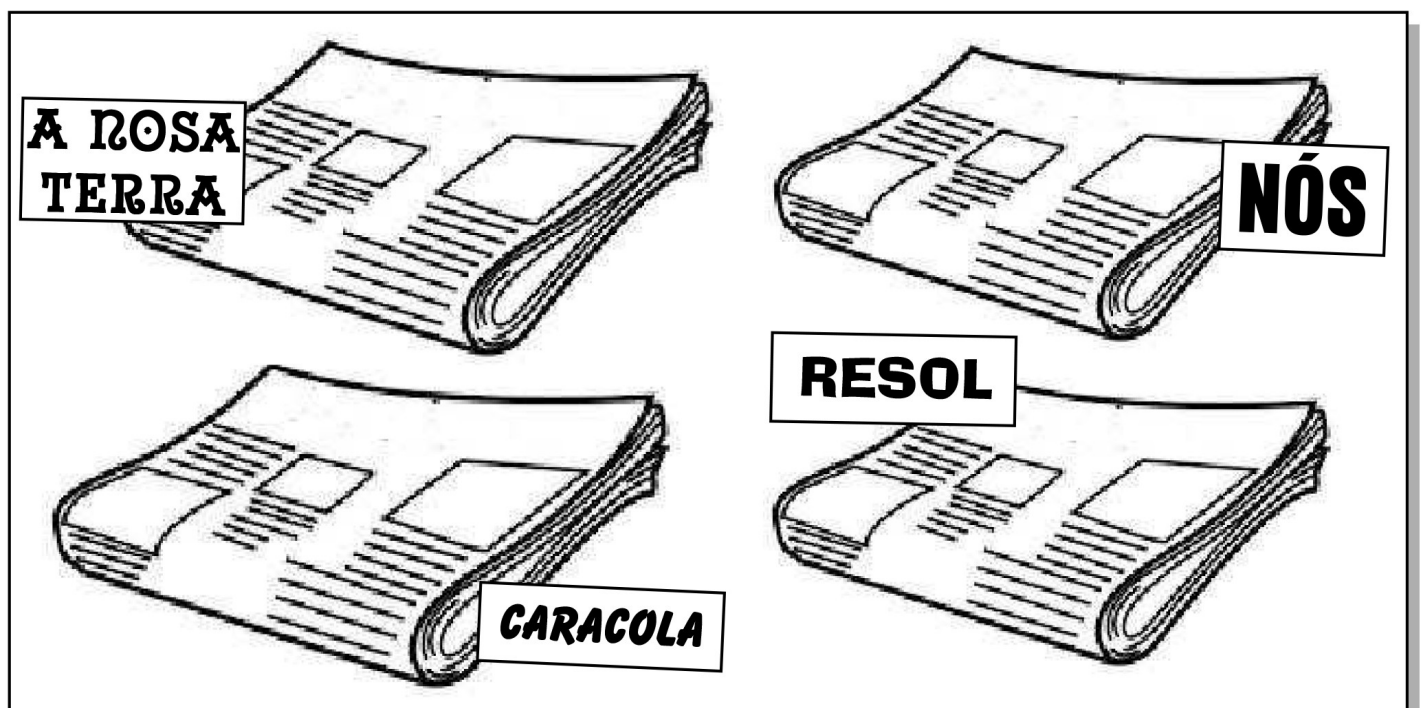
1.- Onde naceu Ricardo?

2.- Como se chamaban os seus pais?

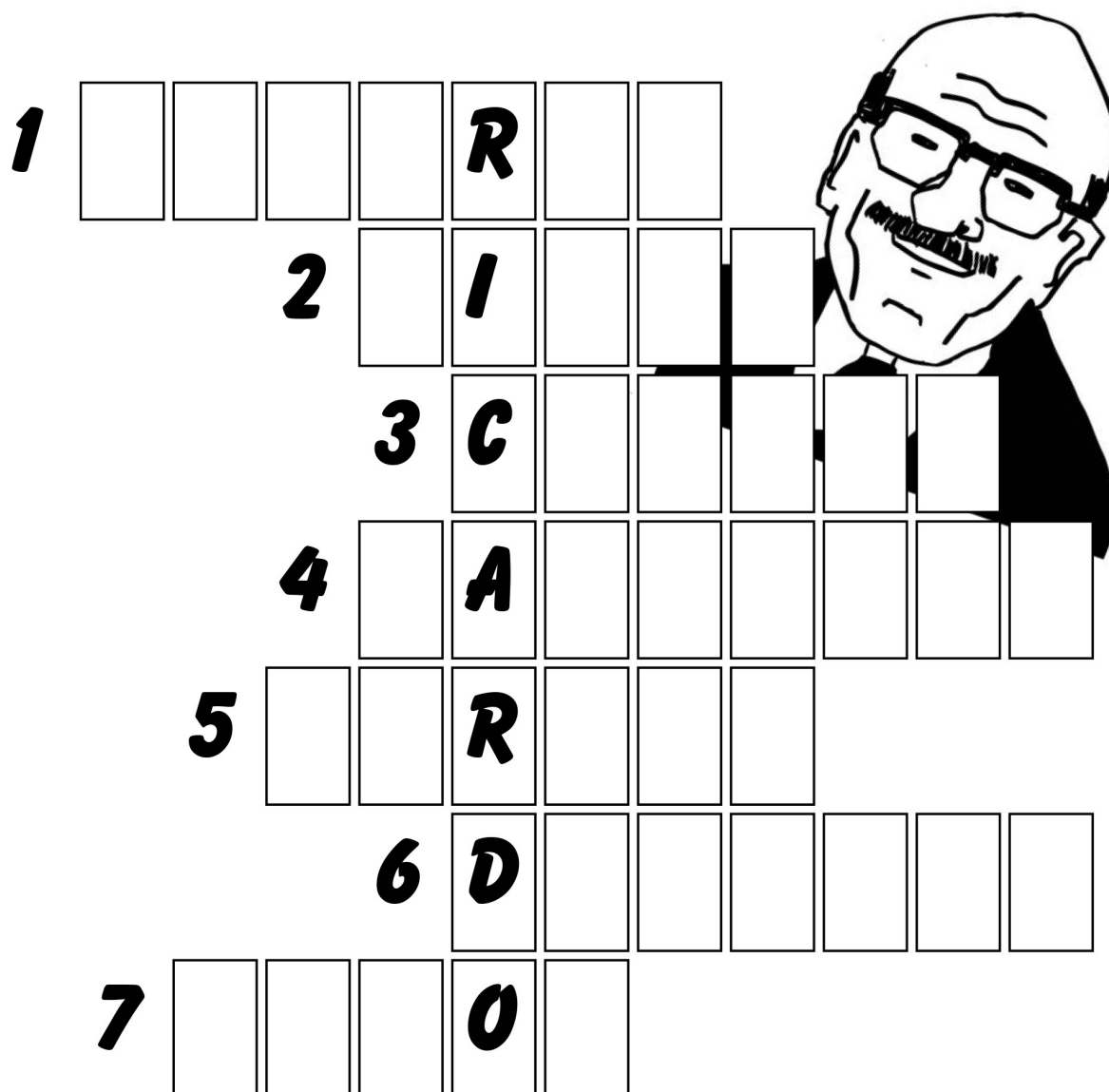
3.- Que estudou en Compostela?

4.- Que defendían os do Seminario de Estudos Galegos?

5.- Localiza neste recadro o nome de tres revistas nas que traballou Ricardo Carvalho. Píntaas.

7.- Resolve este encrucillado relacionado coa biografía de Ricardo.

HORIZONTAIS

- 1.- Como se chamaba a nai de Ricardo?
- 2.- A que animais con plumaxe e que estaban baixo a choiva lle adicou un libro Ricardo?
- 3.- Cal era o seu segundo apelido?
- 4.- Apelido dun amigo que coñeceu no Seminario de Estudos Galegos.
- 5.- Cidade na que naceu Ricardo.
- 6.- Que estudou en Compostela?
- 7.- Título dunha das revistas nas que traballou.

3.- Ordena cronoloxicamente os acontecementos na vida de Ricardo Carvalho Calero.

Incorporouse ao Instituto Rosalía de Castro.

Realizou os seus primeiros estudos en dúas escolas de Ferrol.

Ingresou na Real Academia Galega.

Fixo os estudos universitarios en Compostela.

Naceu en Ferrol o 30 de outubro de 1910.

Fixo por libre o bacharelato.

Dedícanlle o Día das Letras Galegas 2020.

4.- Calculamos? Ricardo Carvalho Calero naceu no ano 1910 e ingresou na Real Academia Galega en 1958. Cantos anos tiña nesa data?

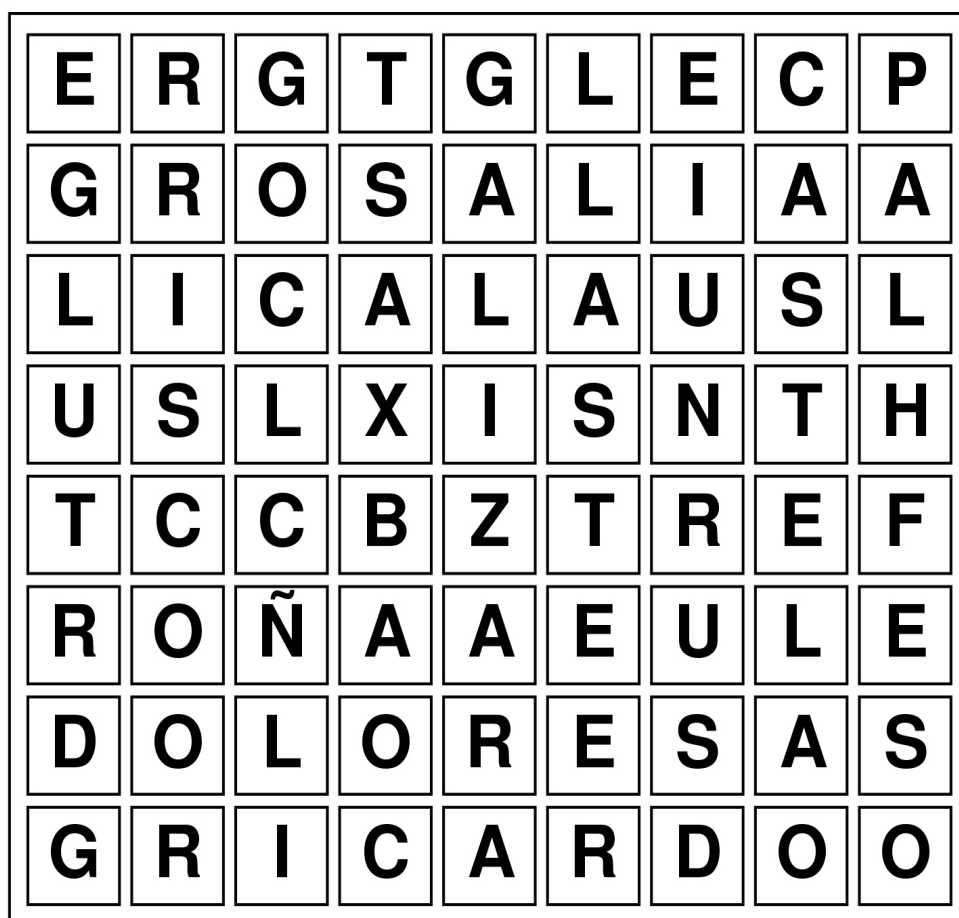
Monumento a Ricardo Carvalho en Santiago. Autor: José Molares.

Empty rectangular box for the answer to question 4.

1.- Atopa na sopa de letras os seguintes nomes propios que aparecen na biografía do autor.

ROSALÍA
GALIZA
CASTELAO
RICARDO
DOLORES
RISCO

2.- Forma a frase correcta sobre Ricardo Carvalho coloreando un recadro de cada columna.

Nace en Ferrol	o 24 de outubro	de 1915
Nace en Pontevedra	o 30 de outubro	de 2010
Nace en Ourense	o 30 de novembro	de 1944
Nace en Lugo	o 21 de abril	de 1954
Nace en Monforte	o 10 de xaneiro	de 1910

10.- Que sabes de Carvalho Calero? Escribe **V** ou **F**.

-Nunca coñeceu a Castelao.

-Escribiu en revistas galegas.

-*As pitas baixo a choiva* vai dirixido a maiores.

-Foi o décimo catedrático de Lingua e Literatura Galega.

-Defendía que o galego é unha variedade do portugués.

-Foi membro da Real Academia Galega.

9.- Ricardo Carvalho dicía que a lingua galega era unha variante da lingua portuguesa. Relaciona os nomes das dúas columnas.

fiestra

telhado

galiña

janela

anción

chuva

choiva

galinha

tellado

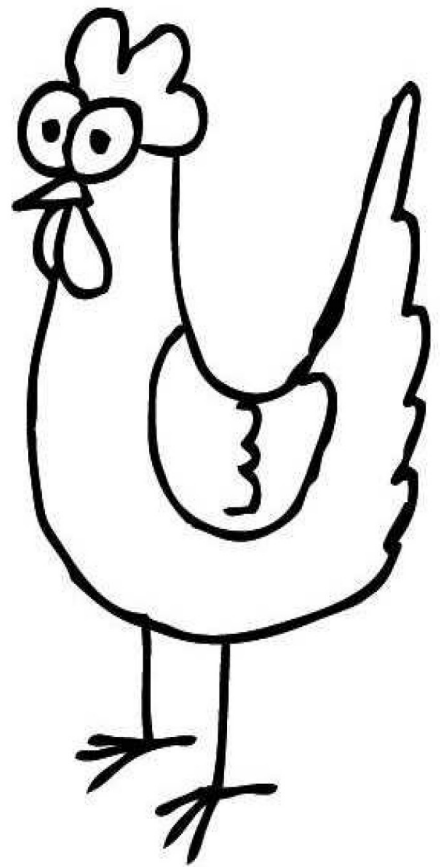

velhote

AS PITAS BAIXO A CHOIVA

Aquel serán, detrás dunha fiestra, eu ollaba chover. E de súbito vin as pitas. Malpocadas! Coas colas baixas, a cabeza afundida, achegadas ao muro, nos recunchos, esmorecidas, murchas, tristeiras, a auga escorregaba por riba delas, teimosa, cruelmente. Non o puiden aturar. Baixei como un lóstrego e abrinlles a porta da casa. Mais as galiñas non se moveron. Chameinas en van. «Churras, churras». E saín ao curro, atafegado, para conducir a grea a teito. Mais cando chegaba cabo dunha ave, esta fuxíame e afastábase máis cada vez. Así, mollado eu mesmo ata non poder máis, púxenme a berrar e a chorar con moito desconsolo.

RICARDO CARVALHO CALERO

3.- Como estaban as pitas? Arrodea tres palabras.

MURCHAS ALEGRES ESMORECIDAS
LEDAS FELICES TRISTEIRAS ALEGRES

4.- Como chamou Ricardo as galiñas?

5.- Que fixo o neno ao final?

6.- Onde vive cada animal?

Une cada animal co sitio onde vive ou se garda.

GALIÑA	■	■	COLMEA
VACA	■	■	COELLEIRA
COELLO	■	■	GALIÑEIRO
PORCO	■	■	CORTELO
ABELLA	■	■	CURRO
POMBA	■	■	POMBAL

7.- Usando as palabras do recadro completa o texto.

moveron van porta galiñas lóstrego casa

Baixei como un _____ e abrílles a
_____ da _____. Mais as
_____ non se _____. Chameinas
en _____.

A CIDADE

Primeiro fora unha pequena vila de pescadores, de balcóns pintados de azul: con tabernas, rúas estreitas e un pazo. Logo, o despotismo ilustrado tendeu novas e longas rúas paralelas cortadas por outras rúas paralelas, todas da mesma anchura, e numerou os rueiros. Así xurdiu o centro da cidade, como un taboleiro de xadrez, con casas de tres pisos e galerías brancas. Fícaron abranguidas varias aldeas. A cidade estendíase de leste a oeste, á beira do mar. De sur a norte ficaba a costa. A xente paseaba de leste a oeste. Os estaleiros e os arsenais ficaban afastados da vila por un murallón e estorbábanlle á cidade as vistas ao mar. Só por tres puntos o atinxían os que non formaban parte da mariña de guerra ou non traballaban nas construcións navais. Só por tres puntos: tres peiraos.

RICARDO CARVALHO CALERO

A CIDADE

1.- Como eran as rúas da cidade?

2.- As rúas da cidade parecían o taboleiro dun xogo. Cal?

3.- Que dúas construcións estorbaban á cidade as vistas ao mar?

4.- Que fora este lugar antes de ser cidade?

5.- Como paseaba a xente?

6.- Como eran as rúas ao primeiro?

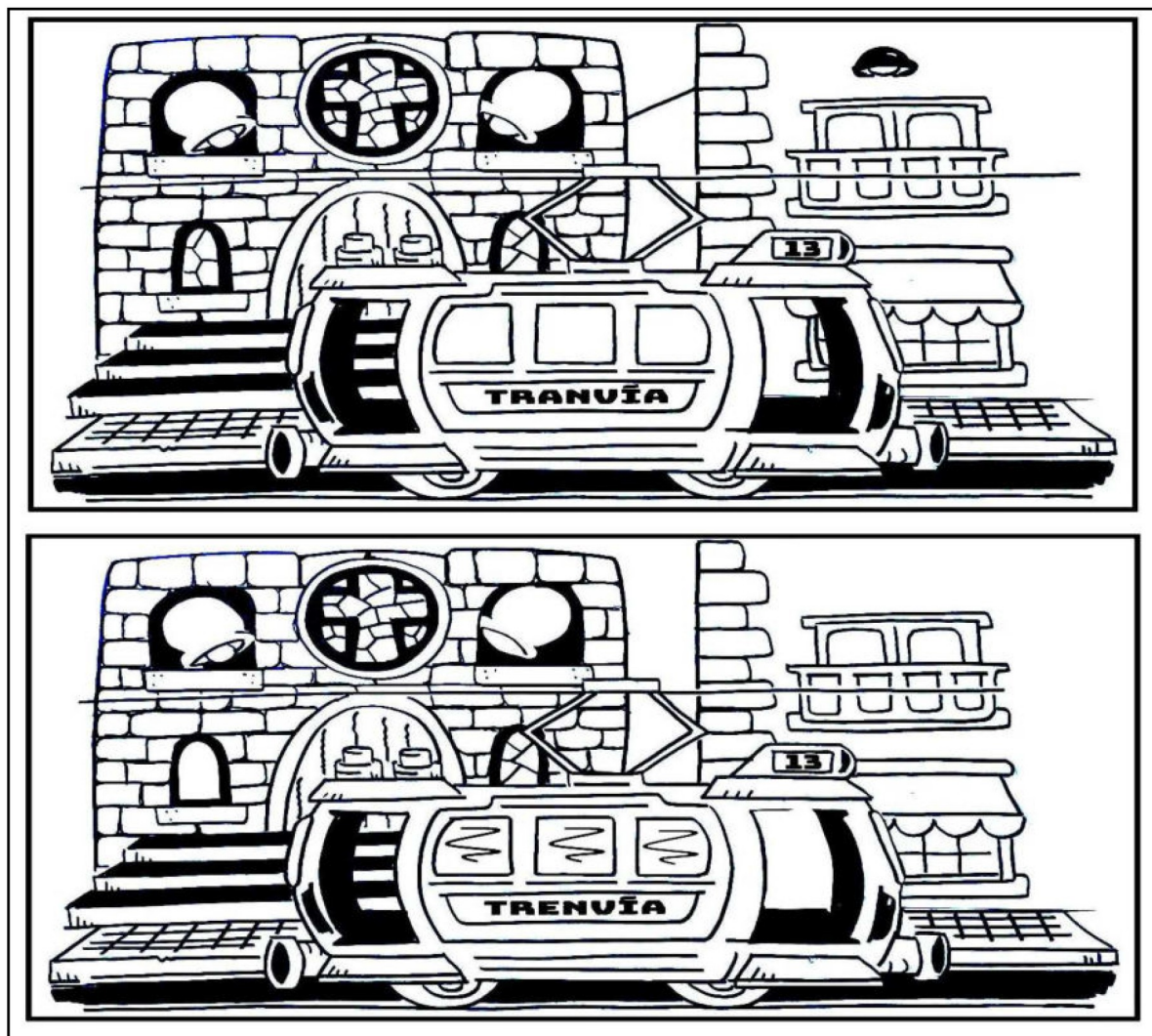
7.- Cantos pisos tiñan as casas?

8.- Onde se situaban os estaleiros e os arsenais?

9.- Que ficaba de sur a norte?

10.- De que cor estaban pintados os balcóns?

7.- Podes atopar as oito diferenzas entre estes dous debuxos?

8.- Nas cidades hai moitas maneiras de desprazarse. Busca neste caldo de letras algúns medios de transporte.

TRANVÍA METRO AUTOBÚS BICICLETA PATINETE MOTO COCHE

T	V	S	B	I	C	I	C	L	E	T	A
R	G	D	Z	C	S	M	O	T	O	Z	X
A	M	E	T	R	O	D	C	H	L	F	Ñ
N	C	P	P	R	F	G	H	T	E	P	H
V	S	P	A	T	I	N	E	T	E	V	G
I	X	V	H	A	U	T	O	B	U	S	Z
A	U	T	O	B	U	S	I	L	D	L	F

15.- Un barrio é unha zona habitada dentro da cidade. Pero hai outras formas de dividir os territorios. Serías quen de ordenar as seguintes poboacións de menor a maior?

PARROQUIA	CONCELLO	CONTINENTE	PAÍS
PROVINCIA	COMUNIDADE AUTÓNOMA		

1

2

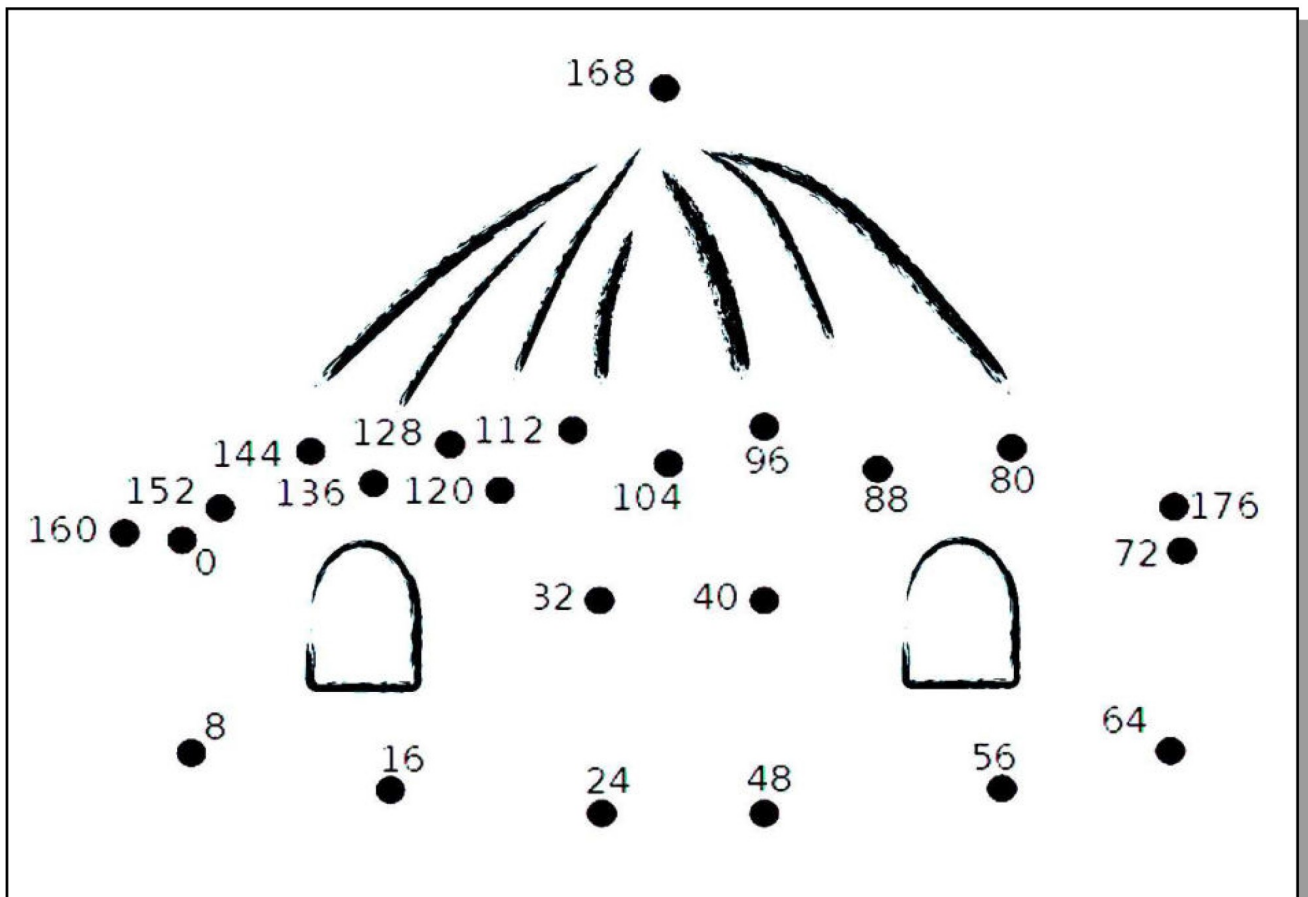
3

4

5

6

16.- As construcións cambiaron moito ao longo do tempo. Pescuda, contando de 8 en 8, como eran estas vivendas en Galicia hai moitos anos.

AGORA

Case non fican soportais. Hai moitas casas de cemento. Axiña que chove un pouco, líxanse de tal xeito que son laidas de ver. Clara vive nunha casa das vellas, cun balcón e dous miradoiros, aos que aquí se lles chama costureiros, porque son axeitados para que as donas se senten neles a coser. Mais agora as mulleres cosen pouco. A casa de Clara está no barrio leste da cidade, no extremo oposto daquel en que nacín. Cando saio, algunhas xentes fálanme.

RICARDO CARVALHO CALERO

AGORA

1.- De que material son moitas casas?

2.- Que profesión é a que se cita no texto?

3.- Como é a casa de Clara?

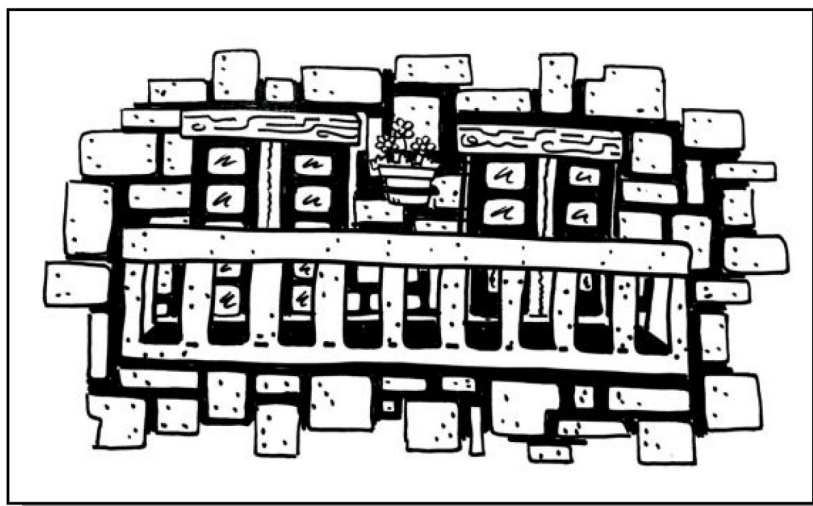
4.- Onde está a casa de Clara?

5.- Que lle pasa ao autor cando sae?

6.- Saberías explicar o que son os soportais?

7.- E un miradoiro, que é un miradoiro?

8.- Como se lles chama na terra de Clara aos miradoiros?

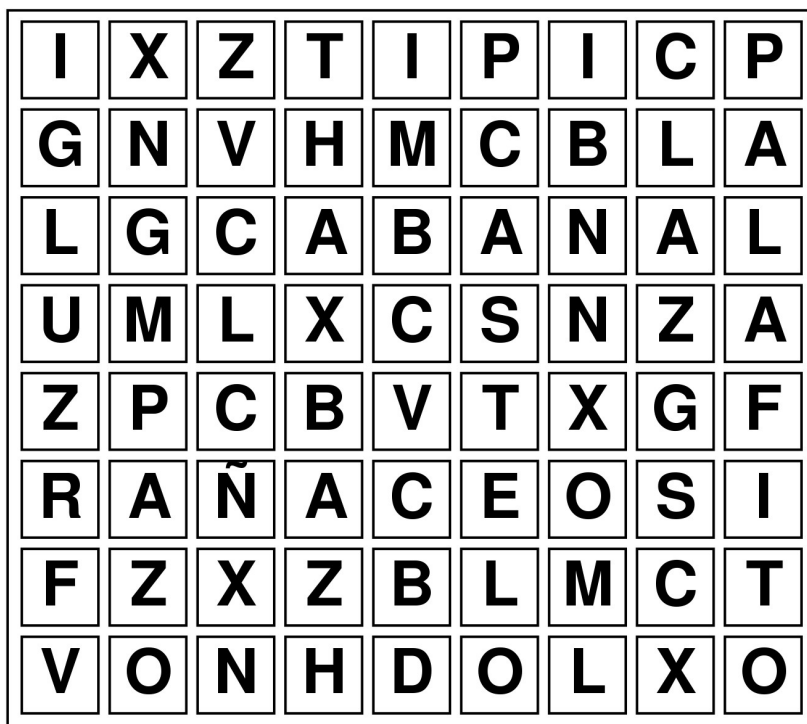
11.- Asocia as letras e escribe o nome de cada unha das partes da casa no lugar que lle corresponde.

CHEMINEA	TELLADO	CORTE	GALERÍA	PORTA
FIESTRA	COCIÑA	FORNO	ESCALEIRA	SOBRADO

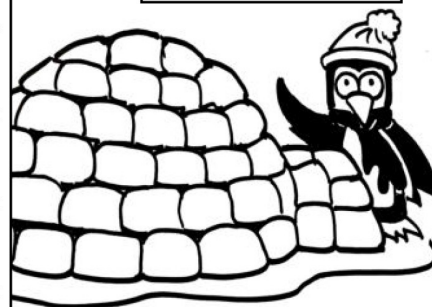

A
B
C
D
E
F
G
H
I
L

12.- Localiza os tipos de construcións que aparecen no recadro.

RAÑACEOS
IGLÚ
PAZO
CASTELO
CABANA
PALAFITO
TIPI

13.- A casa de Clara está nun barrio ao leste da cidade. Lembras cales son os catro puntos cardinais? Serás quen de colocar cada un deles onde lle corresponde?

**NORTE SUR LESTE OESTE NOROESTE SURESTE
SUROESTE NORESTE**

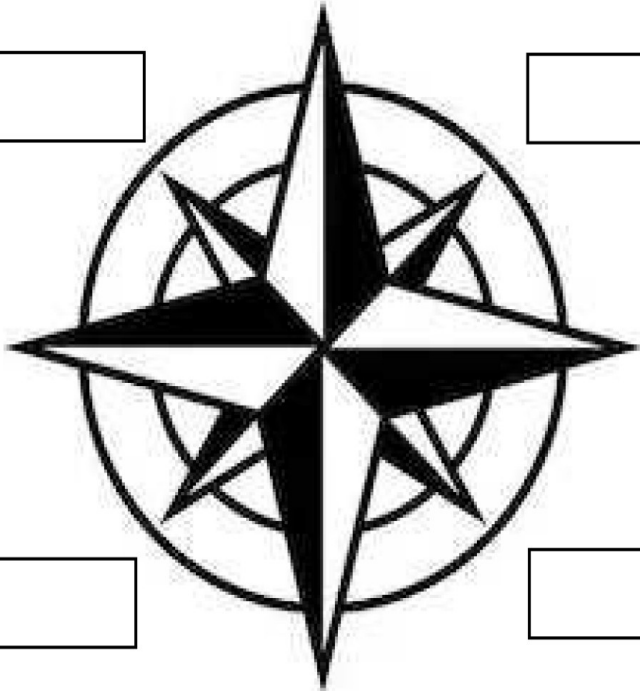

Diagram showing a central compass rose surrounded by eight empty rectangular boxes for labeling the cardinal and ordinal directions:

- Top box: []
- Left box: []
- Right box: []
- Bottom-left box: []
- Bottom-right box: []
- Bottom box: []

D	O	R	N	A	B	U	C	E	T	A	Z	V
X	G	C	C	H	A	L	A	N	A	C	N	X
B	A	R	C	A	C	B	R	L	X	V	M	B
N	M	A	V	X	N	B	O	T	E	C	Z	H
B	E	C	T	R	I	N	C	A	D	O	X	Ñ
X	L	U	L	A	N	C	H	A	N	M	Ñ	L
B	A	L	A	N	D	R	O	Z	X	N	H	B
Z	V	C	X	T	R	A	I	Ñ	E	I	R	A

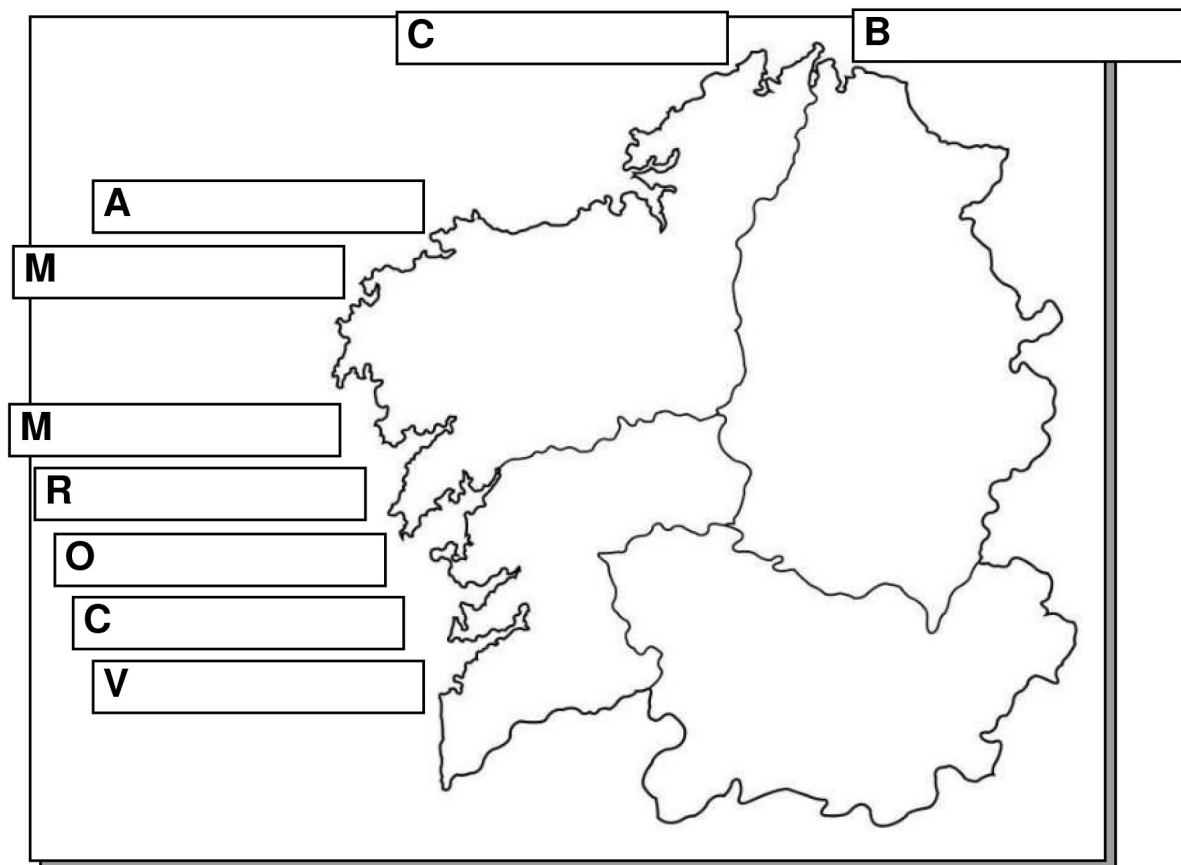
16.- Localiza na sopa de letras os termos do recadro.

VILA CASA ESTALEIRO RÚA ALDEA CIDADE

Z	C	M	V	C	N	A	L	X	Ñ	F	B	H
X	V	I	L	A	M	L	C	V	L	G	C	N
V	G	Z	Ñ	S	H	D	F	C	B	M	I	X
C	E	S	T	A	L	E	I	R	O	V	D	M
L	N	C	Z	B	H	A	Ñ	U	X	M	A	G
V	Ñ	D	M	L	F	Z	C	A	B	N	D	X
N	X	B	G	H	Z	V	D	Ñ	L	C	E	M

17.- Sitúa estes portos mariñeiros onde lles corresponde.

VIGO MUROS COMBARRO CEDEIRA MALPICA BURELA
RIBEIRA O GROVE A CORUÑA

14.- Serías quen de clasificar estes lugares?

LUGO VERÍN PONTE MACEIRA VIGO BETANZOS LOURO
PONTEAREAS BELESAR ANLLÓNS OURENSE NOIA FERROL

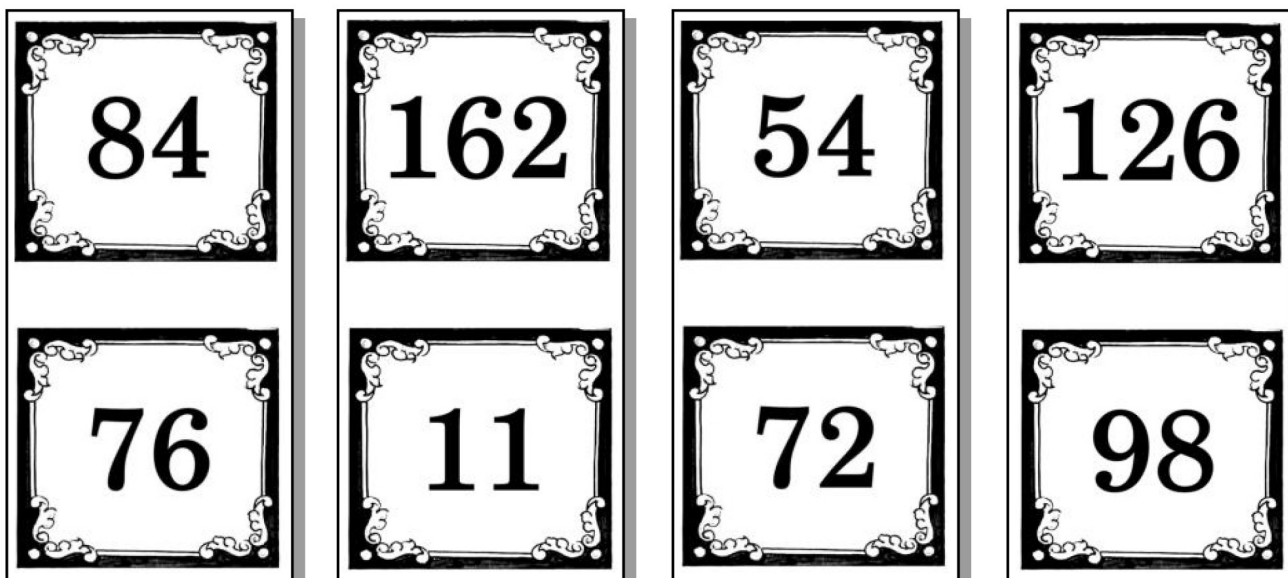
CIDADE	VILA	ALDEA
L	V	P M
V	B	L
O	P	B
F	N	A

15.- Os números que sinalan os rueiros son moi útiles para atopar unha vivenda nunha gran cidade. Pescuda cal dos seguintes é o número da casa de Clara. Coloréao. Axúdate das pistas.

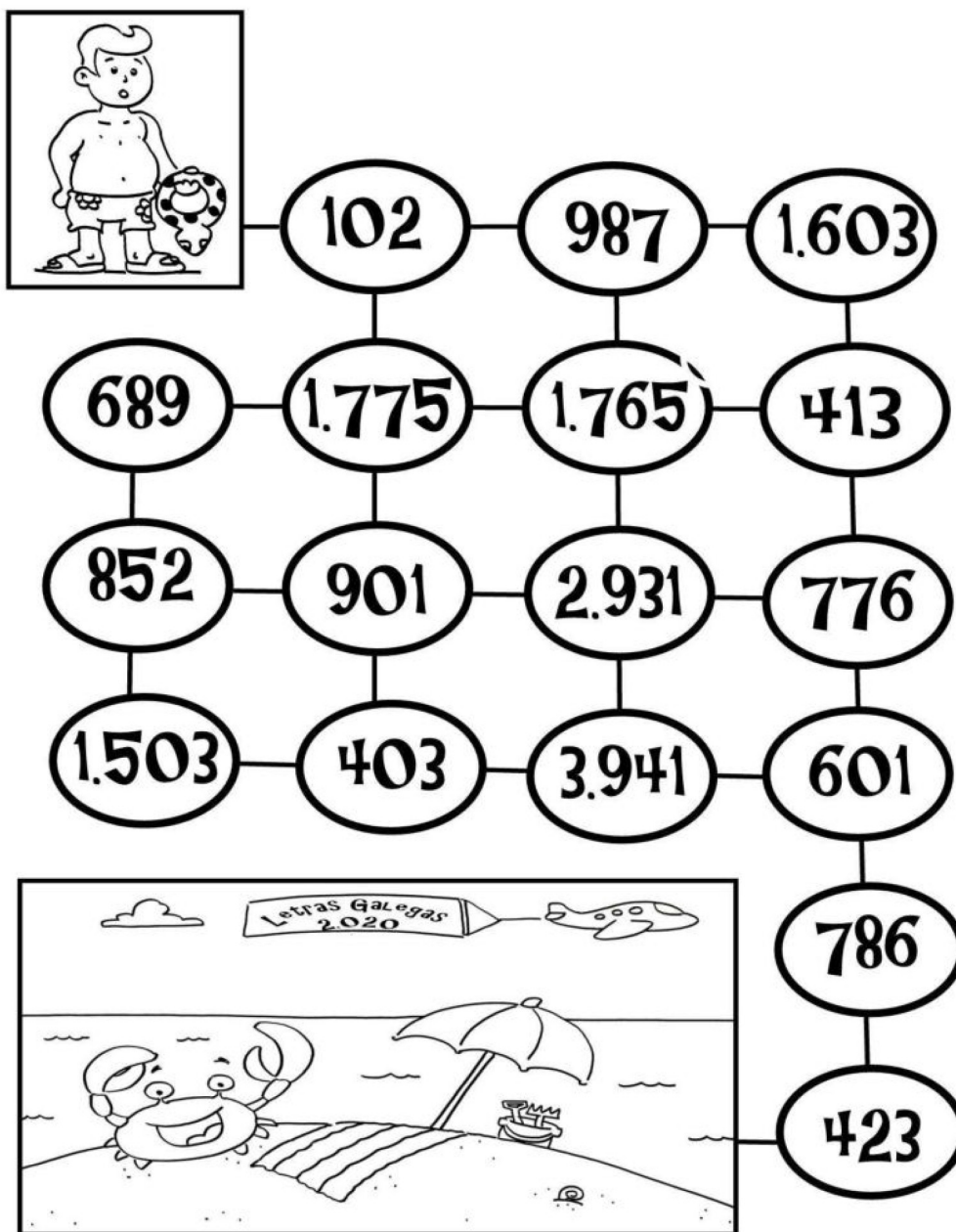
-O número que representa as unidades é maior que o das decenas.

-A suma de todos os seus díxitos é 9.

-É múltiplo de 2 e de 3.

18.- Que camiño ten que percorrer Xan para chegar á praia?
 Fai as operacións que se indican e colorea no recadro os resultados.

$$\begin{array}{r} 325 \\ - 223 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 355 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 261 \\ + 428 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 609 \\ + 243 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 167 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 278 \\ + 125 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 563 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 803 \\ - 202 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 441 \\ + 345 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 655 \\ - 232 \\ \hline \end{array}$$

12.- Observa o recibo da electricidade e completa.

 Compañía Eléctrica Galega Compañía Eléctrica Galega A-65.009.876 Avda. Ricardo Carvalho Calero, 2020 15402 Ferrol		Datos da factura de electricidade IMPORTE FACTURA: 44,73 euros Nº factura: FE19675000547687 Período de consumo 1 de abril de 2020 a 1 de maio de 2020 Data de cargo/ Data límite de pago 17 de maio de 2020										
Factura resumo <table border="1"><tr><td>Por potencia contratada</td><td>12,06 euros</td></tr><tr><td>Por enerxía consumida</td><td>22,32 euros</td></tr><tr><td>Imposto electricidade</td><td>1,76 euros</td></tr><tr><td>Aluguer equipos medida</td><td>0,83 euros</td></tr><tr><td>Imposto aplicado</td><td>7,76 euros</td></tr></table> TOTAL IMPORTE FACTURA: 44,73 euros	Por potencia contratada	12,06 euros	Por enerxía consumida	22,32 euros	Imposto electricidade	1,76 euros	Aluguer equipos medida	0,83 euros	Imposto aplicado	7,76 euros	FABEIRO MOURIÑO, ALBERTE XOSÉ Rúa San Francisco, s/n FERROL VELLO 15401 FERROL A CORUÑA	
Por potencia contratada	12,06 euros											
Por enerxía consumida	22,32 euros											
Imposto electricidade	1,76 euros											
Aluguer equipos medida	0,83 euros											
Imposto aplicado	7,76 euros											

► Cal é o nome da compañía eléctrica?

► E cal é o número de factura?

► Cantos euros se pagaron pola enerxía consumida?

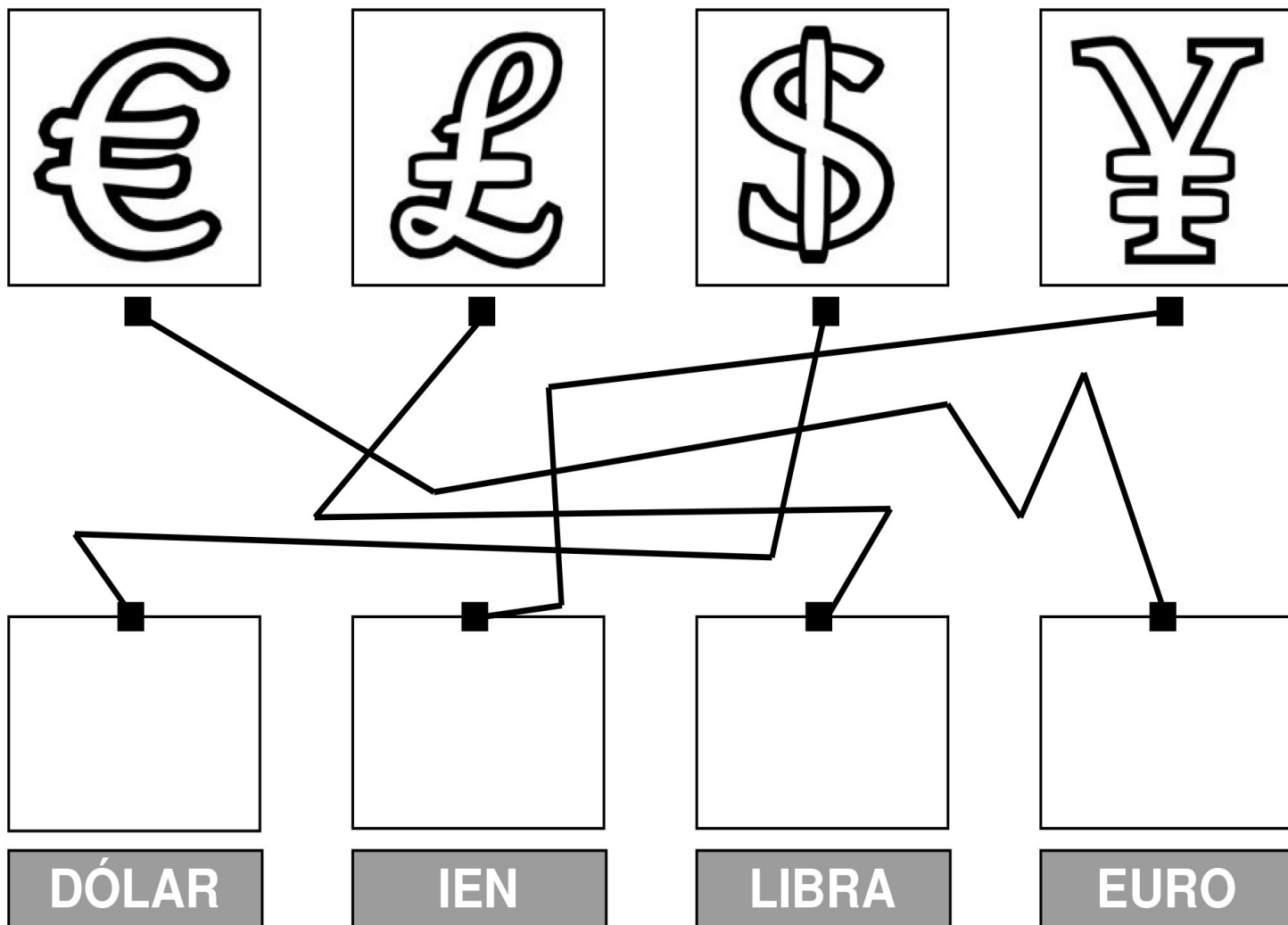
► Cal é a data de cargo/data límite de pago?

► A nome de quen está a factura?

► Onde vive Alberte Fabeiro?

► Cal é o período de facturación?

11.- O euro, a libra, o ien e o dólar teñen un símbolo. Localízao e debúxao ao lado de cada un.

RELACIONA CADA MOEDA CO SEUS PAÍS:

IEN

ESTADOS UNIDOS

IUAN

INDIA

DÓLAR

UNIÓN EUROPEA

LIBRA

MÉXICO

PESO

REINO UNIDO

RUPIA

CHINA

12.- Observa o recibo da electricidade e completa.

 Compañía Eléctrica Galega Compañía Eléctrica Galega A-65.009.876 Avda. Ricardo Carvalho Calero, 2020 15402 Ferrol	 	Datos da factura de electricidade IMPORTE FACTURA: 44,73 euros Nº factura: FE19675000547687 Período de consumo 1 de abril de 2020 a 1 de maio de 2020 Data de cargo/ Data límite de pago 17 de maio de 2020
Factura resumo Por potencia contratada 12,06 euros Por enerxía consumida 22,32 euros Imposto electricidade 1,76 euros Aluguer equipos medida 0,83 euros Imposto aplicado 7,76 euros TOTAL IMPORTE FACTURA: 44,73 euros	FABEIRO MOURIÑO, ALBERTE XOSÉ Rúa San Francisco, s/n FERROL VELLO 15401 FERROL A CORUÑA	

► Cal é o nome da compañía eléctrica?

► E cal é o número de factura?

► Cantos euros se pagaron pola enerxía consumida?

► Cal é a data de cargo/data límite de pago?

► A nome de quen está a factura?

► Onde vive Alberte Fabeiro?

► Cal é o período de facturación?
